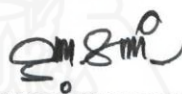

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การจัดการความรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ของกรมราชทัณฑ์
ชื่อและนามสกุล นายเกียรติพงษ์ พรหมโย
แขนงวิชา บริหารรัฐกิจ
สาขาวิชา วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. เสน่ห์ จู้ยโต
 2. รองศาสตราจารย์ ดร. ชินรัตน์ สมสืบ

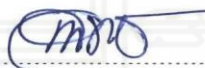
วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2554

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุเทพ เชาวลิต)

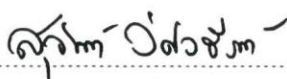
กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. เสน่ห์ จู้ยโต)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ชินรัตน์ สมสืบ)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ การจัดการความรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ของกรมราชทัณฑ์

ผู้วิจัย นายเกียรติพงษ์ พรหมโย รหัสนักศึกษา 2513005161

ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์ ดร. เสน่ห์ จัยโต
(2) รองศาสตราจารย์ ดร. ชินรัตน์ สมสืบ **ปีการศึกษา** 2554

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการดำเนินงานการจัดการความรู้ของเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ของกรมราชทัณฑ์ (2) เปรียบเทียบการดำเนินงานการจัดการความรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ของกรมราชทัณฑ์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ(3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ของกรมราชทัณฑ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ของกรมราชทัณฑ์ จำนวน 920 คน สุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทราไวยามานะ ได้กลุ่มตัวอย่าง 279 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีและการทดสอบค่าเอฟ

ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า (1) การดำเนินงานการจัดการความรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ของกรมราชทัณฑ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมี 6 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการค้นหาความรู้ ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ ด้านการจัดความรู้ให้เป็นระบบ ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้ ด้านการเข้าถึงความรู้ ด้านการเรียนรู้ และมี 1 ด้านอยู่ในระดับน้อยได้แก่ ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ (2) ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่อายุ ระดับการศึกษา อาชีพการงาน และสายงานที่ปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานการจัดการความรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ(3)แนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ของกรมราชทัณฑ์ มี 3 ประการได้แก่ ควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้แบบไม่เป็นทางการ พุดคุย สัมมนาในกลุ่ม แบบพี่น้องแบ่งปันความรู้ในทุกหน่วยงาน ควรจัดงบประมาณในการจัดซื้อเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ และคอมพิวเตอร์ให้ครอบคลุมทุกงานและเพียงพอต่อบุคลากร และควรจัดสร้างศูนย์เรียนรู้แก่เจ้าหน้าที่อย่างได้มาตรฐาน

คำสำคัญ การจัดการความรู้ เรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5

Thesis title: Knowledge Management In Prison Zone Five of Department of Correction

Researcher: Mr.Kiettipong Promyo; **ID:** 2513005161; **Degree:** Master of Public Administration ;

Thesis advisors: (1) Dr. Saneh Juito, Associate Professor ; (2) Dr. Chinrat Somsaub, Associate Professor; **Academic year:** 2011

Abstract

The purposes of this research were to the first study the conduct knowledge management in prison zone five from the Department of Prisons. The second to compare the conduct knowledge management in prison zone five from the Department of Prisons to classified from the personal factors. Thethird to study the way to development of knowledge managementin prison zone five from the Department of Prisons.

The populations were 920 in prison zone fivefrom the Department of Prisons. The samples were 279 from the populationstaken by usingyamane method. Collected data by using the questionnaire. Analyzed in frequency, percent, mean, standard, deviation, t – test and f – test.

The results of this study were found that the first to conduct knowledge management in prison zone five from the Department of Prisons was in medium level. To consider were six sides was in medium level according to Knowledge Retrievel, Knowledge Creation and Acquisition, Knowledge Organization, Knowledge Codification and Refinement, Knowledge Access, Leaning but Knowledge Sharing was in small level. The second was hypothesis showed the connection with knowledge management in prison zone five in all part which was significantly at the .05 level was the age, educational level, official term and working line. The third was developmentof knowledge management in prison zone fivefrom the Department of Prisons were three ways according to have disofficial knowledge sharing, discuss, seminar knowledge sharing in organization. To buy electronics tool and computer to have adequate and to construct a standard knowledge center to give a government official.

Keywords : Knowledge management, Prison in zone five

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.เสนห์ จุ้ยโต ประธานคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ชินรัตน์ สมสืบ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ เชาวลิตร ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ตลอดจนให้แนวคิด ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษา จนเสร็จสมบูรณ์ ผู้เขียนใคร่ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.พสิน แดงจวง รองศาสตราจารย์ ประไพพรรณ สิทธิกุล และ คุณเพลินใจ แต้เกษม ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย และได้ให้ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ในการแก้ไข เรียบเรียงแบบสอบถาม ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ผู้บัญชาการเรือนจำกลางเชียงใหม่ ผู้บัญชาการเรือนจำกลางเชียงราย ผู้บัญชาการเรือนจำกลางลำปาง ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดลำพูน ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดแพร่ ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดพะเยา ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดน่าน ผู้บัญชาการเรือนจำอำเภอแม่สะเรียง ผู้บัญชาการเรือนจำอำเภอฝาง ผู้บัญชาการเรือนจำอำเภอเทิง ผู้อำนวยการทัณฑสถานบำบัดพิเศษลำปาง ผู้อำนวยการทัณฑสถานหญิงเชียงใหม่ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัย

ท้ายสุดนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อนิกร คุณแม่ศรีจันทร์ พรหมโย และขอขอบคุณ นางสาววิรงรอง กองแก้ว ที่เป็นกำลังใจที่ดียิ่งให้ผู้เขียนตลอดมา

เกียรติพงษ์ พรหมโย

กรกฎาคม 2554

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวความคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความรู้.....	9
การจัดการความรู้ของกรมราชทัณฑ์.....	48
การจัดการความรู้ของเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5.....	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	54
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	60
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	60
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	62
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	64
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล.....	65
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาระดับการจัดการความรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5.....	67
ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย.....	74

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 4 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5	81
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	86
สรุปการวิจัย	86
อภิปรายผล	89
ข้อเสนอแนะ	99
บรรณานุกรม	103
ภาคผนวก	107
ก สำเนาหนังสือเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย	108
ข สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย	112
ค แบบสอบถาม	114
ง ข้อมูลแสดงการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค	120
ประวัติผู้วิจัย	123

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 อุปสรรคทางวัฒนธรรมในการจัดการความรู้และแนวทางแก้ไข.....	40
ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ในเรือนจำ/ทัณฑสถานเขต 5.....	60
ตารางที่ 3.2 แสดงการสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน (Proportional Sampling) ของข้าราชการซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5.....	62
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อายุราชการ และสายงานที่ปฏิบัติ.....	65
ตารางที่ 4.2 ระดับการจัดการความรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ในภาพรวม.....	67
ตารางที่ 4.3 ระดับการจัดการความรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ด้านการค้นหาคำความรู้.....	68
ตารางที่ 4.4 ระดับการจัดการความรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ด้านการสร้างและ แสวงหาความรู้.....	69
ตารางที่ 4.5 ระดับการจัดการความรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ด้านการจัดความรู้ ให้เป็นระบบ.....	70
ตารางที่ 4.6 ระดับการจัดการความรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ด้านการประมวลและ กลั่นกรองความรู้.....	70
ตารางที่ 4.7 ระดับการจัดการความรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ด้านการเข้าถึงความรู้.....	71
ตารางที่ 4.8 ระดับการจัดการความรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้.....	72
ตารางที่ 4.9 ระดับการจัดการความรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ด้านการเรียนรู้.....	73
ตารางที่ 4.10 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของข้าราชการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ต่อการดำเนินงานการจัดการความรู้ ในภาพรวม.....	74
ตารางที่ 4.11 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของข้าราชการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ต่อการดำเนินงานการจัดการความรู้ จำแนกตามเพศ.....	75
ตารางที่ 4.12 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของข้าราชการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ต่อการดำเนินงานการจัดการความรู้ จำแนกตามอายุ.....	75

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.13 ผลต่างของความคิดเห็นของข้าราชการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ที่มีอายุต่างกัน ต่อการดำเนินงานการจัดการความรู้ จากการทดสอบ ด้วยค่าสถิติ Scheffe	76
ตารางที่ 4.14 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของข้าราชการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ต่อการดำเนินงานการจัดการความรู้ จำแนกตามสถานภาพสมรส	77
ตารางที่ 4.15 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของข้าราชการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ต่อการดำเนินงานการจัดการความรู้ จำแนกตามระดับการศึกษา	77
ตารางที่ 4.16 ผลต่างของความคิดเห็นของข้าราชการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ต่อการดำเนินงานการจัดการความรู้ จากการทดสอบ ด้วยค่าสถิติ Scheffe	78
ตารางที่ 4.17 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของข้าราชการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ต่อการดำเนินงานการจัดการความรู้ จำแนกตามอายุราชการ	79
ตารางที่ 4.18 ผลต่างของความคิดเห็นของข้าราชการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ที่มีอายุราชการต่างกัน ต่อการดำเนินงานการจัดการความรู้ จากการทดสอบ ด้วยค่าสถิติ Scheffe	79
ตารางที่ 4.19 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของข้าราชการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ต่อการดำเนินงานการจัดการความรู้ จำแนกตามสายงานที่ปฏิบัติ	80
ตารางที่ 4.20 ผลต่างของความคิดเห็นของข้าราชการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5 ที่มีสายงานที่ปฏิบัติ ต่อการดำเนินงานการจัดการความรู้ จากการทดสอบ ด้วยค่าสถิติ Scheffe	81
ตารางที่ 4.21 แนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน เขต 5	82

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ภาพที่ 2.1 องค์ประกอบของการจัดการความรู้.....	17
ภาพที่ 2.2 วงจรการเรียนรู้ตามรูปแบบแนวคิดของ Thai – UNAids Model.....	20
ภาพที่ 2.3 การจัดการความรู้ตามแนวคิดของบริษัท ซีร็อก คอร์ปอเรชั่น จำกัด.....	22
ภาพที่ 2.4 แบบจำลององค์การแห่งความรู้ ตามแนวคิดของ Stephen F. Goodfellow.....	24
ภาพที่ 2.5 การจัดการความรู้ตามแนวคิดของ Marquardt.....	26
ภาพที่ 2.6 วัฏจักรแห่งพัฒนาการความรู้ของสถาบัน ตามแนวคิดของ Karl M. Wiig.....	27
ภาพที่ 2.7 กระบวนการจัดการความรู้ของกรมราชทัณฑ์.....	50

